

*Mi a teendő veszélyes anyagokkal
kapcsolatos súlyos baleset esetén?*

Sárvár Város Önkormányzata

LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ KIADVÁNYA

A kiadvány az Ön tájékoztatását szolgálja:

- a környezetében működő veszélyes anyaggal foglalkozó üzemről,
- a veszélyes tevékenységekről és a lehetséges súlyos balesetekről
- a bekövetkezett veszélyes anyaggal kapcsolatos súlyos baleset elleni védekezés szabályairól

Készítette:

Vas Vármegyei Kormányhivatal Tűzvédelmi, Iparbiztonsági és Vízügyi Hatósági Főosztály

Sárvár Város Önkormányzata és a Sárvári Katasztrófavédelmi Kirendeltség közreműködésével

Tisztelt Sárváriak!

Az emberiség évtizedek óta együtt él a különböző veszélyeztető tényezőkkel, valamint azok hatásaival. Mint minden élőlény, így az ember is veszélyes fenyegetések sokaságának van kitéve, azonban meg kell tanulnunk együtt élni ezekkel a veszélyekkel, és megtalálni a megelőzés legjobb eszközeit. A veszélyhelyzetek felszámolásában közreműködő szervek kötelessége, hogy megismertessék a lakossággal a környezetükben bekövetkező veszélyhelyzeteket és felkészítsék őket az ellenük való védekezés lehetőségeire és az irányadó magatartási szabályokra.

A Sárvár város közigazgatási területén található Taravis Baromfi és Élelmiszeripari Kft. (küszöbérték alatti veszélyes üzem), valamint IKR Agrár Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (alsóküszöbértékű veszélyes üzem) területén számos olyan veszélyes anyagot használnak fel, melyek – főként az üzem környezetében élő – lakosságra veszélyt jelenthetnek. A biztonsági előírások betartása ellenére is előfordulhatnak ipari balesetek, melyek veszélyhelyzetet idézhetnek elő. A lakosság számára fontos tudnivalókat, ismereteket foglalja magában ez a tájékoztató és felkészítő anyag.

Kérem Önöket, hogy a kiadványban szereplő információkat, védekezési lehetőségeket figyelmesen olvassák el, hiszen veszélyhelyzetben csak mindezen információk pontos ismeretével rendelkezők tudnak pánikmentesen és helyesen cselekedni, illetve másoknak segítséget nyújtani.

Veszélyhelyzetben a legfontosabb a nyugodt, fegyelmezett magatartás!

Kondora István
polgármester

MEGELŐZÉS + TÁJÉKOZTATÁS = BIZTONSÁG

I. A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek bemutatása

1. Taravis Baromfi és Élelmiszeripari Kft.

A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem / küszöbérték alatti üzem neve, székhelye:

Taravis Baromfi és Élelmiszeripari Kft.
(9600 Sárvár, Rábasömjéni út 129.)

A tájékoztatásért felelős személy neve, beosztása, elérhetősége:

Szabó Ákos ügyvezető
Agócs Gábor biztonsági vezető
Telefon: +36-95-520-404
Email: titkarsag@taravis.hu
Web: www.gallus.hu

A telephely besorolása:

A Taravis Baromfi és Élelmiszeripari Kft. (a továbbiakban: Taravis Kft.) (9600 Sárvár, Rábasömjéni út 129.) a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény IV. fejezete alapján küszöbérték alatti veszélyes üzemnek minősül. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet alapján Súlyos Káresemény Elhárítási Terv készítésére kötelezett. A tervben a Taravis Kft. a rendelkezésére álló erők és eszközök figyelembevételével határozta meg a kárelhárítási és mentési tevékenységet. Az üzemeltető a biztonságos üzemeltetés érdekében 0-24 órában biztonsági központot működtet, ahol a telephely technológia és a védelmi rendszereinek a jelzései kerülnek feldolgozásra. A kárelhárítási és mentési feladatok érdekében kialakított védelmi szervezet minden szükséges eszközzel fel van szerelve ahhoz, hogy a lehető leggyorsabban és hatékonyan tudjon beavatkozni.

2. IKR Agrár Kft. Sárvári Területi Központ

A veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem / alsóküszöbértékű üzem neve, székhelye:

IKR Agrár Kft. Sárvári Területi Központ

(9600 Sárvár, Ipartelep u. 2.)

A tájékoztatásért felelős személy neve, beosztása, elérhetősége:

Guzmits Gábor területi igazgató

Telefon: +36-95-523-020

Email: sarv@ikragrar.hu

Web: www.ikragrar.hu

A telephely besorolása:

Az IKR Agrár Kft. Sárvári Területi Központ (9600 Sárvár, Ipartelep u. 2.) a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény IV. fejezete alapján alsóküszöbértékű veszélyes üzemnek minősül. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet alapján Biztonsági Elemzés készítésére kötelezett. Az elemzésben az IKR Agrár Kft. Sárvári Területi Központ a rendelkezésére álló erők és eszközök figyelembevételével határozta meg a kárelhárítási és mentési tevékenységet. A kárelhárítási és mentési feladatok érdekében kialakított védelmi szervezet minden szükséges eszközzel fel van szerelve ahhoz, hogy a lehető leggyorsabban és hatékonyan tudjon beavatkozni.

II. A veszélyes tevékenység és a lehetséges veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek

1. Taravis Baromfi és Élelmiszeripari Kft.

A Taravis Kft. sárvári üzeme húscsirke feldolgozással foglalkozik. A telephelyen folytatott tevékenység az állatok vágásától konyhakész állapotig való feldolgozásig és hűtött, mélyhűtött tárolására és fagyasztására terjed ki.

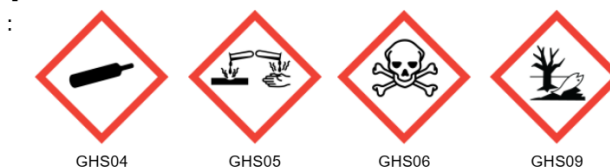

A telephelyen elsődleges **hűtőközegként** mindösszesen **5,9 tonna vízmentes ammóniát** alkalmaznak. A hűtőrendszer működése folyamatosan felügyelt. Kockázatot a hűtőrendszer valamely elemének sérülése következtében a környezetbe jutó cseppfolyós vagy gáznemű hűtőközeg jelent, amely veszélyeztetheti a telephely környezetében lévő lakosságot.

Vízmentes ammónia

Címkézés a 1272/2008/EK rendelet szerint [CLP]

Veszélyt jelző piktogramok (CLP)

Figyelmeztetés (CLP)

: Veszély

Figyelmeztető mondatok (CLP)

: H221 - Tűzveszélyes gáz.
H280 - Nyomás alatt lévő gázt tartalmaz; hő hatására robbanhat.
H314 - Súlyos égési sérülést és szemkárosodást okoz.
H331 - Belélegezve mérgező.
H410 - Nagyon mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz.
EUH071 - Maró hatású a légutakra.

Az ammónia színtelen, szúrós szagú gáz. Tűzveszélyes, a nyomás alatt lévő gáz robbanhat. Könnyebb a levegőnél. Vízben jól oldódik. Folyadék halmazállapotban gyors párologása miatt fagyási sérülést okozhat. Maró hatású a szemre, a bőrre és a légzőszerv rendszerre. Belélegezve égő érzés, erős köhögés, torokfájás,

nehézlégzés, légszomj alakulhat ki. Nagy koncentrációjú gáz belégzése hirtelen blokkolhatja a légzést. Bőrre, szemre kerülve vörösség, fájdalom, súlyos égési-fagyási sérülések, hólyagok keletkezhetnek.

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek kialakulása, a károsító hatások lehetséges területi eloszlása:

A **kimenekítési zóna**, amelyet súlyos baleset vagy esemény bekövetkezésekor el kell hagyni, az ammónia tartálytól mért 175 méteres sugarú kör által fedett területre terjed ki.

Az üzem területén további veszélyforrás a **2,45 tonna PB gázt tartalmazó 5 köbméteres névleges térfogatú fogyasztói tartály** sérülése kapcsán fellépő tűzhatások hősugárzása, illetve robbanása esetén a fellépő túlnyomás jelenti.

PB gázkeverék

Címkézés a 1272/2008/EK rendelet szerint [CLP]

Veszélyt jelző piktogramok (CLP)

:

GHS02

GHS04

Figyelmeztetés (CLP)

: Veszély

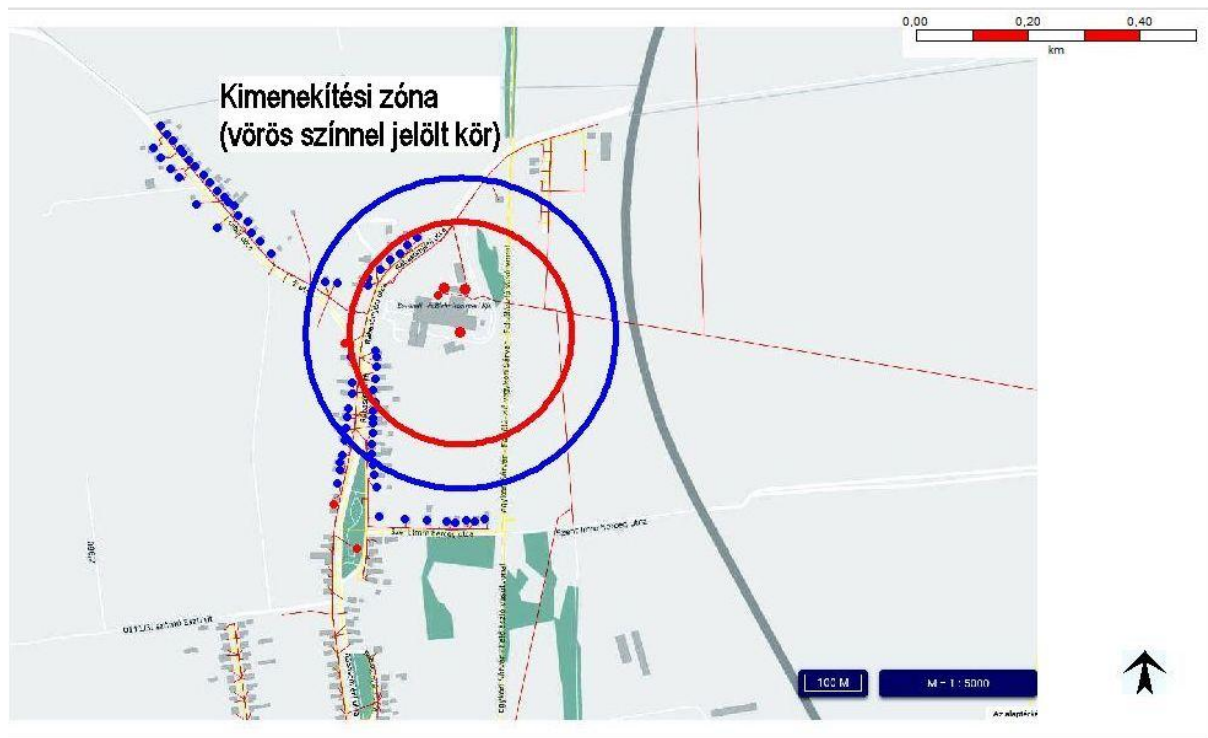
Figyelmeztető mondatok (CLP)

: H220 - Rendkívül tűzveszélyes gáz

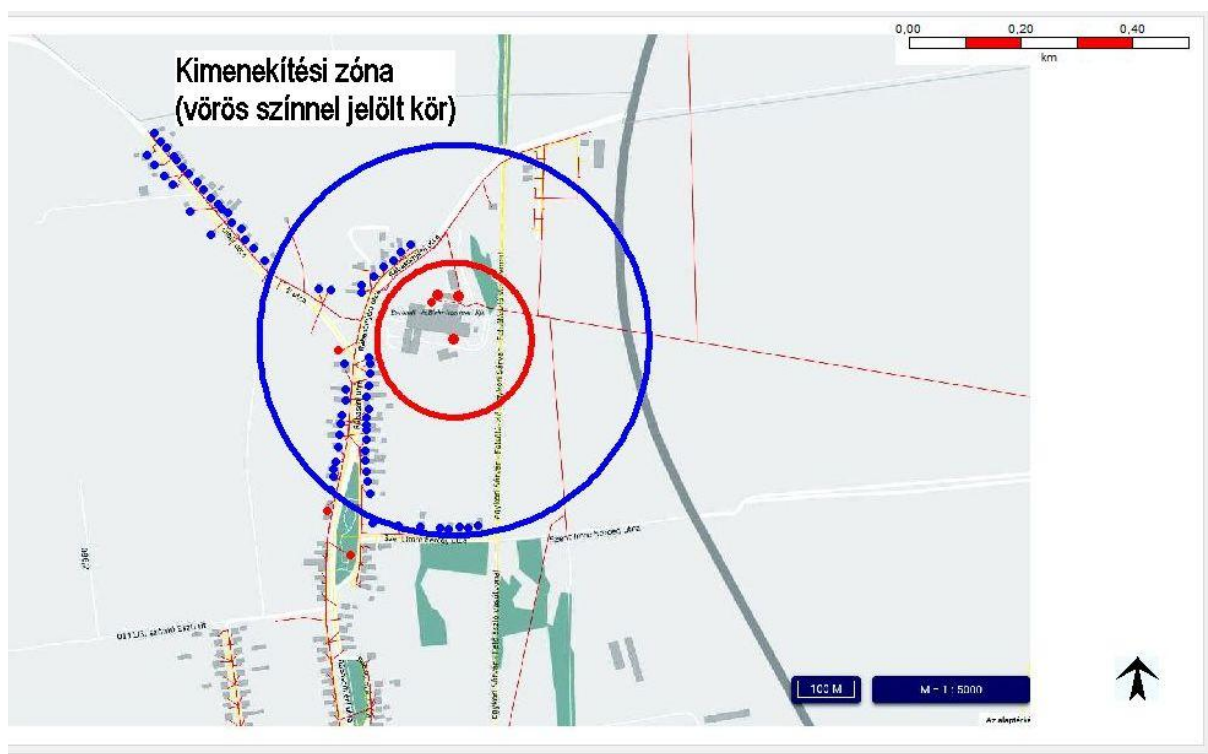
H280 - Nyomás alatt lévő gázt tartalmaz; hő hatására robbanhat

Rendkívül tűzveszélyes cseppfolyósított gáz. Nagy koncentrációban fojtó hatású. Elektrosztatikusan feltöltődhet, ami gyulladásveszéllyel jár. A balesetet szenvedett személyek mentésének megkísérlése előtt különítse el a területet minden lehetséges gyújtóforrástól, beleértve az elektromos áram kikapcsolását. A gőzök robbanásveszélyes elegyet alkothatnak a levegővel, hő, szikra, sztatikus elektromosság vagy láng hatására meggyulladhatnak.

Hősugárzás és tűzhatás tekintetében a kimenekítési zóna a PB tartálytól mért 200 méteres sugarú kör által fedett terület.

Tűlnyomás tekintetében a kimenekítési zóna a PB tartálytól mért 124 méteres sugarú kör által fedett terület.

2. IKR Agrár Kft. Sárvári Területi Központ

Az IKR Agrár Kft. Sárvári Területi Központ telephelyén kereskedelmi céllal, bontatlan csomagolású, mezőgazdasági felhasználású kemikáliák (növényvédő szerek és termésnövelő anyagok) forgalmazása, ezen belül árufogadás, raktározás, árukiadás, árumozgatás történik.

A növényvédő szer raktár a sárvári iroda-alkatrészraktár komplexumban helyezkedik el, annak NY-i részén. Főbb tevékenységei a növényvédő szer forgalmazáson kívül: vetőmag-, alkatrész-, kenőanyag-, gép kereskedelem, ügynöki tevékenység.

A létesítmény alaprendeltetése a különböző, alapvetően mezőgazdaságban használt anyagok raktári tárolása, az anyagok ki- és beszállítása. A tárolt anyagok önmagukban a települést nem veszélyeztetik, tüzeset esetén az azokból képződő **NO₂ (nitrogén-dioxid)** veszélyeztetheti az üzemén kívüli területet.

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek kialakulása, a károsító hatások lehetséges területi eloszlása:

Nitrogén-dioxid gáz

A nitrogén-dioxid vöröses-barna, szúrós szagú, savas kémhatású gáz. Nagyon reakcióképes, erősen oxidáló, korrozív hatású. A levegőnél nehezebb, vízben rosszul oldódik.

A nitrogén-oxidok állatra és emberre egyaránt mérgezőek. Az NO₂ hatásmechanizmusa kettős. Egyrészt a nedves légúti nyálkahártyához kapcsolódva salétromos- ill. salétrom-savvá alakul, és helyileg károsítja a szövetet. Másrészt felszívódva a véráramba jut, ahol a hemoglobin molekulát methemoglobinná oxidálja, így az nem képes oxigént szállítani a szervekhez.

Kimenekítési zóna határa:

Tájékoztatói zóna határa:

Az üzemek veszélyhelyzeti tevékenysége, és az elhárításban érintett felelős személyek, szervezetek, azok felkészültsége és felszereltsége

1. Taravis Baromfi és Élelmiszeripari Kft.

A Taravis Kft. a súlyos káresemény elhárítási tervben foglaltak megvalósíthatóságát rendszeresen ellenőrzi. Ennek érdekében évente folytat le gyakorlatot. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos mentési tevékenységet a mindenkori mentésvezető – munkaidőben a Termelésvezető, munkaidőn kívül a Biztonsági Vezető vagy a Termelési és Termeltetési Igazgató – irányítja. Az üzem a védekezésbe a Súlyos Káresemény Elhárítási Terve szerinti személyzetet vonja be. A feladatellátáshoz szükséges szaktechnikai eszközök, egyéni védőeszközök biztosítottak.

2. IKR Agrár Kft. Sárvári Területi Központ

Az IKR Agrár Kft. sárvári területi igazgatója szervezi, felügyeli és ellenőrzi a munkavállalók munkavédelmi, a tűzvédelmi és a súlyos balesetek bekövetkezésének megelőzését, elhárítását és a védelemre való felkészítését biztosító oktatásokat, gyakorlatokat és vizsgáztatást. Feladata továbbá a lehetséges veszélyek feltárása, a kockázat felmérése és értékelések elvégzése/elvégeztetése, a veszély- és kockázat elemzési vizsgálatok dokumentálása, a szükséges, vagy tervezett módosítások lehetséges következményeinek vizsgálata, visszaellenőrzése, a biztonságot befolyásoló vagy érintő belső dokumentumok jóváhagyás előtti ellenőrzése, és/vagy jóváhagyása.

A Társaság munkavállalóinak feladatait, jogait, hatásköreit és felelősségeit a munkaköri leírások tartalmazzák.

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés

A külső védelmi tervben leírtak rövid összefoglalása

A Sárvár városban élő és tartózkodó lakosság életének és egészségének megóvása érdekében a Vas Vármegyei Kormányhivatal, mint a területileg illetékes *iparbiztonsági hatóság* döntése alapján Sárvár városra Külső Védelmi Terv készült. A terv tartalmazza a riasztásban és a tájékoztatásban, a kárelhárításban, a lakosságvédelem, az egészségügyi ellátás és a rendvédelem megszervezésében érintett szervek és szervezetek súlyos baleset elhárításával kapcsolatos feladatait, valamint a feladatuk ellátásához szükséges erők-eszközök, képességek, információk összességét.

A település veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védelmét biztosító felelős személyek, szervezetek, azok felszereltsége és felkészültsége

Amennyiben a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos ipari baleset, vagy esemény károsító hatása veszélyeztetheti a Sárvár városban élő és tartózkodó lakosságot, **Sárvár város polgármestere** vezetésével **Operatív Törzs** alakul, amely a lakosságvédelmi intézkedések végrehajtását koordinálja. A szervezet tagjainak elméleti és gyakorlati felkészítésére évente kerül sor.

A **Sárvári Katasztrófavédelmi Kirendeltség** székhelyén (9600 Sárvár, Batthyány u. 65.), a kirendeltség-vezető irányításával megalakított **Helyi Operatív Törzs** koordinálja a hivatásos katasztrófavédelmi egységek kárfelszámoló tevékenységét az üzem területén, illetve szükség esetén az elzárkóztatott lakosság kimenekítését a veszélyeztetett településrészeiről. A Sárvári Katasztrófavédelmi Kirendeltség és a Sárvári Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság beavatkozó állománya rendszeresen gyakorlatok keretében készül fel a szakfeladatok végrehajtására.

A baleset bekövetkezését követően a **Sárvári Rendőrkapitányság** rendőrkapitánya intézkedik a veszélyeztetett terület külső környezetének zárására. A ki- és belépést a helyszínrre rendelt rendőrségi erők által felállított ellenőrző-áteresztő pontokon keresztül biztosítják. A Külső Védelmi Terv rendőrségi feladatainak végrehajtásában érintett személyi állomány felkészítése évente egy alkalommal történik.

A sérültek elsődleges helyszíni egészségügyi ellátását az **Országos Mentőszolgálat Nyugat-dunántúli Régió Sárvári mentőállomás** helyszínrre irányított egységei biztosítják. A helyszínen nem biztosítható orvosi ellátásra szoruló sérülteket a legközelebbi rendelőintézetbe vagy az ügyeletes intézménybe szállítják. A mentőszervezet állománya kapcsolódó feladataira történő felkészítésére évente kerül sor.

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek során kialakuló káros hatások elleni védekezés módjai, eszközei és a baleset során követendő magatartási szabályok

A lakosság riasztásának módszerei, eszközei:

A Taravis Kft. Sárvári telephelyének / IKR Agrár Kft. Sárvári Területi Központ környezetében tartózkodók riasztására SMS üzenetküldéssel, illetve a kiérkező rendőri erők, polgárőrség, tűzoltóság, katasztrófavédelem által hangosbeszélővel, figyelemfelhívó jelzés melletti hangosbeszélőn adott közlemény alkalmazásával van mód.

	A baleset bekövetkezéséről hangosbemondó, élőszóban, SMS-ben kap tájékoztatást!		Menjen a veszélytől ellentétes oldalon lévő helyiségbe!
	Keressen védelmet otthonában vagy más megfelelő helyen!		Kapcsolja be a rádiót és a televíziót, hallgassa a közleményeket!
	Csukja be az ajtókat és az ablakokat!		Ne dohányozzon, kapcsolja ki a gáztűzhelyt és a nyílt lánggal üzemelő készülékeket!
	Kapcsolja ki a szellőző és klímarendszert!		A veszély elmúltát jelző közlést követően szellőztessen!

Elzárkóztatás

A lakosság védelmének elsődleges módszere a helyi védelem keretében bevezetésre kerülő elzárkózás a veszélyeztető hatás elleni védelemre alkalmas, illetve alkalmassá tett helyen. Az elzárkózás elrendelésekor az érintett lakosoknak a saját otthona nyújt védelmet. Az elzárkózásra olyan helyiség alkalmas, amely az építményben lehetőleg középen helyezkedik el, a lehető legkevesebb nyílászáróval rendelkezik és a szennyezett környezettől a leginkább elszigetelhető.

Végrehajtandó feladatok elzárkóztatás esetén:

- A szabadtéren tartózkodók azonnal vonuljanak zárt helyiségbe.
- A lakások nyílászáróinak gondos bezárása, a szellőző vagy klímaberendezések kikapcsolása.
- A lakásban ne dohányozzon, kapcsolja ki a gáztűzhelyt, és a nyílt lánggal üzemelő készülékeket.

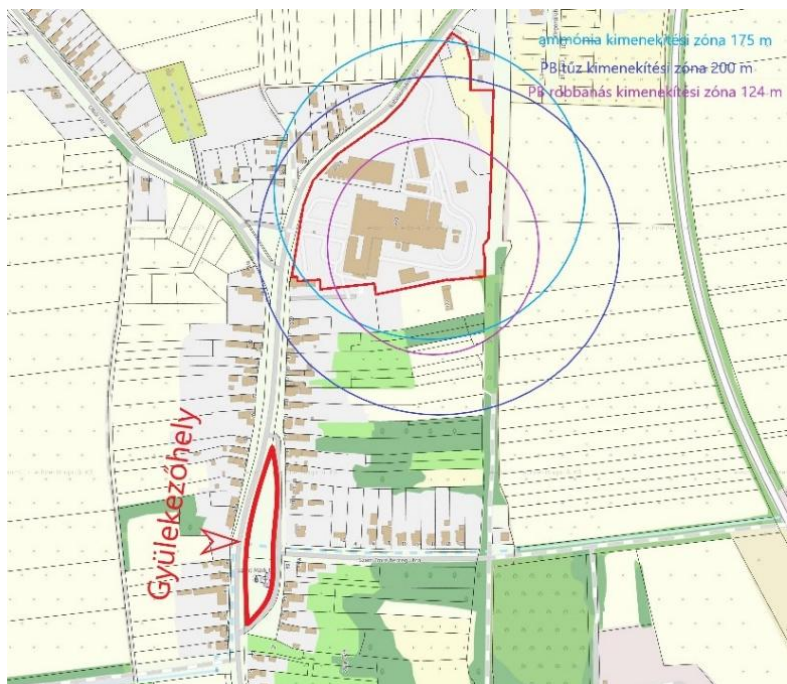
Az országos és **helyi elektronikus médiák** adásainak figyelemmel kísérése (Közszolgálati rádió, TV, internet: www.sarvarvaros.hu, valamint a település facebook oldala).

Kimenekítés

Az a tevékenység, amikor a kitelepítésre nincs elegendő idő és a veszélyeztető esemény hatása alatt szükséges az érintett területről a lakosság gyors kivonása. Abban az esetben, ha a veszélyeztetés elhúzódó, előreláthatólag meghaladja a 4 óra időtartamot, gondoskodni kell az elzárkóztatott lakosság kimenekítéséről, amely tevékenységet legkésőbb az esemény bekövetkezésétől számított 4. órában meg kell kezdeni. A kimenekítés/kitelepítéshez légzésvédő eszközökre van szükség. A mentést a beavatkozó tűzoltó erők mentőálarca vagy menekülő kámsza alkalmazásával tudják végrehajtani.

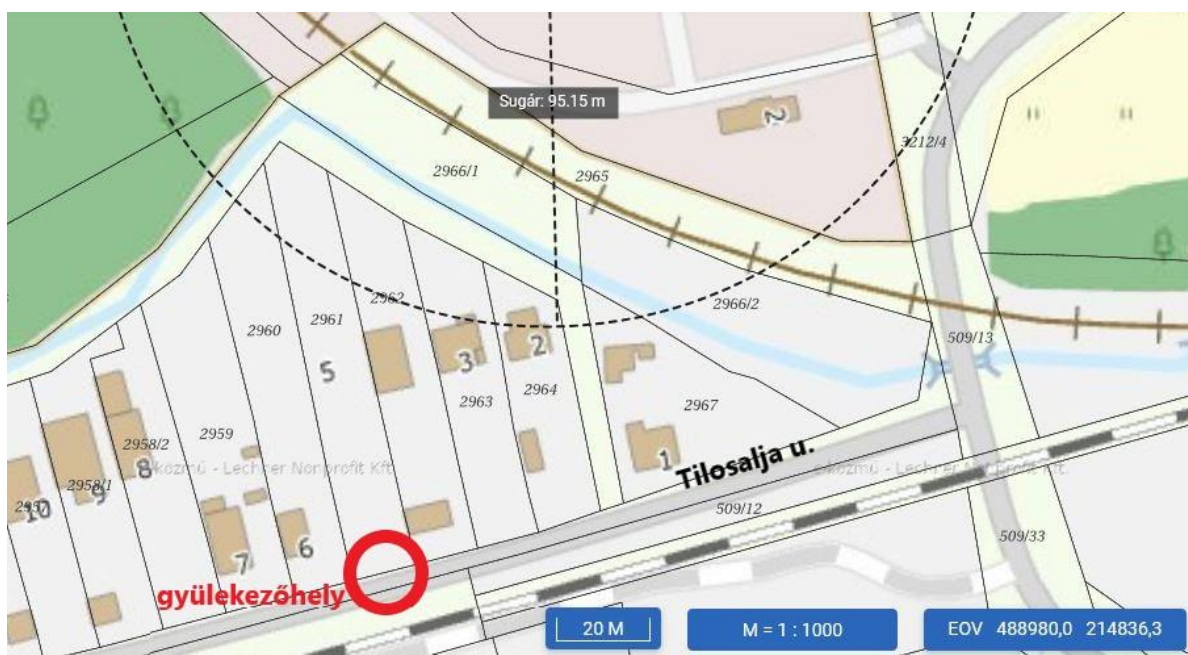
1. Taravis Baromfi és Élelmiszeripari Kft.

A Taravis Kft. körzetében lakók számára **gyülekezőhelynek a rábasömjéni Szent Márk tér** került kijelölésre. A lakók befogadó helyre történő szállítása innen fog megtörténni.

2. IKR Agrár Kft. Sárvári Területi Központ

A Tilosalja utca elején, az érintett lakóházak előtt került kijelölésre a gyülekezőhely, a veszélyességi övezeten kívül. Kimenekítés nem indokolt, mivel a lakóházak eleje már a veszélyességi övezeten kívül van. Szükség esetén a lakók befogadó helyre történő szállítása innen fog megtörténni.

Iparbiztonsági hatóság:

A Vas Vármegyei Kormányhivatal honlapján a *Szervezeti egységek* fül alatt:

Tűzvédelmi, Iparbiztonsági És Vízügyi Hatósági Főosztály

9700 Szombathely, Ady tér 1.

Tel.: +36-94-508-395

E-mail: tivh.foosztaly@vas.gov.hu

Honlap: www.kormanyhivatalok.hu

KRID: 175029327

BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

1149 Budapest, Mogyoródi út 43.

Tel.: +36-1-469-4100

Honlap: www.katasztrofavedelem.hu

Vas Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

9700 Szombathely, Ady tér 1.

Tel.: +36-94-513-430

Honlap: www.vas.katasztrofavedelem.hu

Sárvári Katasztrófavédelmi Kirendeltség

9600 Sárvár Batthyány u. 65.

Tel.: +36-95-521-170

E-mail: sarvar.kk@katved.gov.hu

Sárvár Város Önkormányzata

9600 Sárvár, Várkerület 2.

Tel.: +36-95-523-100

E-mail: onkormanyzat@sarvar.hu

Honlap: www.sarvarvaros.hu

KÖZPONTI SEGÉLYHÍVÓ: 112